

BOSNA I HERCEGOVINA

VIJEĆE MINISTARA

URED PREDSEDAVAJUĆEG / PREDSEDATELJA

URED KOORDINATORA ZA REFORMU

JAVNE UPRAVE

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА

КАБЈЕТ МИНИСТАРА

КАБИНЕТ ПРЕДСЕДАВАЈУЋЕГ

КАНЦЕЛАРИЈА КООРДИНАТОРА ЗА РЕФОРМУ ЈАВНЕ УПРАВЕ

АКЦИОНИ ПЛАН ЗА БОРБУ ПРОТИВ КОРУПЦИЈЕ
У УРЕДУ КООРДИНАТОРА ЗА РЕФОРМУ ЈАВНЕ УПРАВЕ
ЗА 2024. ГОДИНУ

URED KOORDINATORA ZA REFORMU JAVNE UPRAVE

Dubrovacka 6, 71000 Sarajevo

tel: +387 33 565 760; faks: +387 33 565 761

e-mail: parco.office@parco.gov.ba, www.parco.gov.ba

КАНЦЕЛАРИЈА КООРДИНАТОРА ЗА РЕФОРМУ ЈАВНЕ УПРАВЕ

Дубровачка 6, 71000 Сарајево

телефон: +387 33 565 760; факс: +387 33 565 761

е-пошта: parco.office@parco.gov.ba, www.parco.gov.ba

UVOD

Korupcija i u javnom i u privatnom sektoru ugrožava stabilnost i prosperitet Bosne i Hercegovine. Ona potkopava povjerenje u institucije vlasti, ometa ekonomski razvoj i ravnopravno tržišno natjecanje, ugrožava vladavinu zakona, demokratiju i ljudska prava, podriiva dobro upravljanje, pravičnost i socijalnu pravdu, omogućava rast organizovanog kriminala i terorizma, ugrožava stabilnost demokratskih institucija i moralnih osnova društva.

Korupcijska ponašanja predstavljaju protivpravna ponašanja upravljena protiv pravilnog funkcionisanja javnih službi koje vrše službena ili ovlašćena lica u vršenju svoje službene dužnosti. Ovakva ponašanja narušavaju ugled vlasti i slabe povjerenje građana u službenički aparat države, zbog čega je izuzetno važna borba protiv korupcije i na taj način jačanje izgradnje povjerenja u institucije uprave na državnom nivou.

Definicija korupcije iz Zakona o Agenciji za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije ("Službeni glasnik BiH" br.: 103/09 i 58/13) glasi: *"Korupcija je svaka zloupotreba moći povjerene javnom službeniku ili licu na političkom položaju, državnom, entitetskom, kantonalnom nivou, nivou Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine, gradskom ili opštinskom nivou, koja može dovesti do privatne koristi. Korupcija posebno može uključivati direktno ili indirektno zahtijevanje, mlađenje, davanje ili prihvatanje mita ili neke druge nedopuštene prednosti ili njenu mogućnost, kojima se narušava odgovarajuće obavljanje bilo kakve dužnosti ili ponašanja očekivanih od primaoca mita."*

Da bi se korupcija suzbijala i da bi se osiguralo da ona ne uništi temeljne društvene vrijednosti u BiH, javlja se potreba za primjenom konzistentnih, učinkovitih mjera za sprečavanje korupcije, a sve s ciljem da se utječe na javno mišljenje i podizanje javne svijesti, te da se korumpirane osobe sankcionišu pred nadležnim organima. Da bi borba protiv korupcije bila uspješna, neophodno je uključenje cijelog društva i svih institucija na svim nivoima.

ZAKONODAVNI OKVIR U BORBI PROTIV KORUPCIJE BOSNE I HERCEGOVINE

Zakoni koji direktno ili indirektno reguliraju oblast borbe protiv korupcije u Bosni i Hercegovini su:

- Zakon o Agenciji za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije ("Službeni glasnik BiH" br.: 103/09 i 58/13);
- Zakon o zaštiti lica koja prijavljuju korupciju u institucijama BiH ("Službeni glasnik BiH" br.: 100/13);
- Zakon o sukobu interesa u institucijama vlasti BiH ("Službeni glasnik BiH" br.: 13/02, 16/02, 14/03, 12/04, 63/08, 18/12 i 87/13);
- Krivični zakon BiH ("Službeni glasnik BiH", br.: 3/03, 32/03, 37/03, 54/04, 61/04, 30/05, 53/06, 55/06, 32/07, 8/10, 47/14, 22/15 i 40/15);
- Zakon o krivičnom postupku BiH ("Službeni glasnik BiH", br.: 03/03, 32/03, 36/03, 26/04, 63/04, 13/05, 48/05, 46/06, 76/06, 29/07, 32/07, 53/07, 76/07, 15/08, 58/08, 12/09, 16/09, 93/09 i 72/13);
- Zakon o radu i institucijama BiH ("Službeni glasnik BiH", br.: 26/04, 7/05, 48/05, 60/10 i 93/17);
- Zakon o državnoj službi u institucijama BiH ("Službeni glasnik BiH", br.: 19/02, 35/03, 4/04, 17/04, 26/04, 37/04, 48/05, 2/06, 32/07, 43/09, 8/10, 40/12 i 93/17);

- Zakon o upravi (“Službeni glasnik BiH”, br.: 32/02, 102/09 i 72/17);
- Zakon o ministarstvima i drugim organima uprave BiH (“Službeni glasnik BiH”, br.: 5/03, 42/03, 26/04, 42/04, 45/06, 88/07, 35/09, 59/09 i 103/09);
- Zakon o slobodi pristupa informacijama u BiH (“Službeni glasnik BiH”, br.: 28/00, 45/06, 102/09 i 62/11, i 100/13);
- Izborni zakon BiH (“Službeni glasnik BiH”, br.: 23/01, 07/02, 09/02, 20/02, 25/02, 04/04, 20/04, 25/05, 52/05, 65/05, 77/05, 11/06, 24/06, 32/07, 33/08, 37/08, 32/10, 18/13, i 07/14);
- Zakon o finansiranju političkih stranaka (“Službeni glasnik BiH”, br.: 95/12);
- Zakon o javnim nabavkama (“Službeni glasnik BiH”, br.: 39/14);
- Zakon o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti (“Službeni glasnik BiH”, br.: 47/14);
- Zakon o Sudu BiH (“Službeni glasnik BiH”, br.: 29/00, 16/02, 24/02, 03/03, 37/03, 42/03, 04/04, 09/04, 09/04, 35/04, 61/04, 32/07, 49/09, i 97/09);
- Zakon o Visokom sudskom i tužilačkom vijeću BiH (“Službeni glasnik BiH”, br.: 15/02).

Krivičnim zakonom Bosne i Hercegovine1 (XIX glava) su određena koruptivna krivična djela i krivična djela protiv službene i druge odgovorne dužnosti, a to su:

- Primanje dara i drugih oblika koristi,
- Davanje dara i drugih oblika koristi,
- Primanje nagrade ili drugog oblika koristi za trgovinu uticajem,
- Davanje nagrade ili drugog oblika koristi za trgovinu uticajem,
- Zloupotreba položaja ili ovlaštenja,
- Pronevjera u službi,
- Prijevara u službi,
- Posluga u službi,
- Nesavjestan rad u službi,
- Krivotvorenje službene isprave,
- Protuzakonita naplata i isplata,
- Protuzakonito oslobodjenje osobe lišene slobode,
- Protuzakonito prisvajanje stvari pri pretresanju ili izvršenju.

STRATEŠKI OKVIR U BORBI PROTIV KORUPCIJE BOSNE I HERCEGOVINE

Pored zakona, borbu protiv korupcije, na različitim nivoima vlasti u Bosni i Hercegovini, određuju i postojeće ili buduće strategije za borbu protiv korupcije i akcioni planovi za njihovo sprovođenje, koje na osnovu Zakona o Agenciji trebaju biti u skladu sa općim principima utvrđenim u Strategiji.

Buduci da je Strategija za borbu protiv korupcije BiH 2015.-2019. istekla, a još nije usvojena nova, ovaj Akcioni plan sačinjen je u skladu sa Smjernicama za strateško planiranje antikorupcijskih politika u BiH iz aprila 2021. godine.

MEĐUNARODNI DOKUMENTI U OBLASTI BORBE PROTIV KORUPCIJE

Najznačajniji međunarodni dokumenti u oblasti borbe protiv korupcije, potpisani i ratifikovani od strane Bosne i Hercegovine su:

- Krivično pravna konvencija o korupciji (Criminal Law Convention on Corruption, Strasbourg, 27.1.1999. godine, stupila na snagu u odnosu na BiH 1.7.2002. g; objava „Službeni glasnik BiH“ broj: 36/2001).
- Građansko pravna konvencija o korupciji (Civil Law Convention on Corruption, Strasbourg, 4.11.1999. godine, stupila na snagu u odnosu na BiH 1.11.2003. godine; objava „Službeni glasnik BiH“ broj: 36/2001).
- Konvencija Ujedinjenih nacija protiv transnacionalnog organizovanog kriminala sa tri pripadajuća protokola (Convention against Transnational Organized Crime, Palermo, 15.11.2000. godine, stupila na snagu u međunarodnom i unutrašnjem smislu 29.9.2003 g, objava „Službeni glasnik BiH“ broj: 03/2002)
- Konvencija Ujedinjenih nacija protiv korupcije (Convention against Corruption, stupila na snagu 14.12.2005. godine, stupila na snagu u odnosu na BiH 26.10.2006. godine, objava „Službeni glasnik BiH“-Međunarodni ugovori 05/2006)
- Konvencija o pranju, traganju, privremenom oduzimanju i oduzimanju prihoda stečenih krivičnim djelom (Convention on Laundering, Search, Seizure and Confiscation of the Proceeds from Crime, Strasbourg, 8.11.1990. godine, stupila na snagu 1.9.1993. godine, stupila na snagu u odnosu na BiH 1.7.2004. godine, objava „Službeni glasnik BiH“- Međunarodni ugovori broj: 04/2006).

URED KOORDINATORA ZA REFORMU JAVNE UPRAVE – ZAKONODAVNI OKVIR I NADLEŽNOSTI

Ured koordinatora za reformu javne uprave u BiH osnovan je Odlukom Vijeća ministara u oktobru 2004. godine, slijedom preporuke Studije izvodljivosti za BiH. Formiranje Ureda je bio odgovor na potrebe građana za efikasnijom i odgovornijom javnom upravom na svim nivoima vlasti, sposobnom za preuzimanje obaveza u procesu eurointegracija BiH.

Ustav, zakoni, propisi i ostali dokumenti koji određuju organizaciju, rad i nadležnosti Ureda koordinatora su:

- Ustav BiH
- Zakon o ministarstvima i drugim organima uprave BiH (Sl. glasnik BiH, br. 5/03, 42/03, 26/04, 42/04, 45/06, 88/07, 35/09, 59/09, 103/09, 87/12 i 6/13)
- Zakon o Vijeću ministara BiH (Sl. glasnik BiH, br. 30/03, 42/03, 81/06, 76/07, 24/08)
- Zakon o upravi BiH (Sl. glasnik BiH, br. 32/02, 102/09 i 72/17)
- Zakon o radu u institucijama BiH (Sl. glasnik BiH, br. 26/04, 07/05, 48/05, 60/10 i 93/17)

- Zakon o državnoj službi u institucijama Bosne i Hercegovine (Sl. glasnik BiH, br. 19/02, 35/03, 4/04, 17/04, 26/04, 37/04, 48/05, 2/06, 32/07, 43/09, 8/10, 40/12 i 93/17)
- Odluka o uspostavljanju Ureda koordinatora za reformu javne uprave pri Kabinetu predsjedavajućeg Vijeća ministara Bosne i Hercegovine (Sl. glasnik BiH, br. 4/05, 33/07 i 85/10)
- Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta u Uredu koordinatora za reformu javne uprave pri Kabinetu predsjedavajućeg Vijeća ministara BiH
- Odluka o uspostavljanju radnih grupa za evropske integracije (Službeni glasnik BiH, 47/09)

Ured je pokretačka snaga reforme javne uprave u BiH, a njegova najvažnija uloga da koordinira reformnske aktivnosti između Vijeća ministara, entitetskih i Vlade Brčko distrikta.

Ured je sačinio, a vlada na svim nivoima 2006. godine usvojile državnu Strategiju reforme javne uprave i Akcioni plan 1 sa mjerama za njeno provođenje, potvrđujući time opredijeljenost za uspjeh reforme. Revidirani Akcioni plan 1 usvojen je od strane Vijeća ministara BiH i svih vlada 2011. godine. Nakon isteka ovih dokumenata Ured je u saradnji sa partnerima izradio Strateški okvir za reformu javne uprave 2018-2022, te je ovaj dokument zajedno sa Akcionim planom 2018-2022 usvojen od strane vlada na svim nivoima tokom 2020. godine. Tokom 2022. Vijeće ministara Bosne i Hercegovine, vlade Federacije BiH, Republike Srpske i Brčko distrikta BiH su produžile period važenja Strateškog okvira za reformu javne uprave u Bosni i Hercegovini 2018-2022. i pratećeg Akcionog plana za pet godina, odnosno do kraja 2027. Temeljem navedenih strateških dokumenata, Ured koordinira, usmjerava i prati reformu javne uprave, kako bi njena unaprijeđena organizaciona struktura uz primjenu najbolje evropske prakse bila sposobna da provede cjelokupan proces eurointegracija BiH i postane dijelom Evropskog administrativnog prostora.

U Akcionom planu 2018-2022, poseban fokus je dat na borbu protiv korupcije i jačanje etike, te planova integriteta u javnoj upravi. U oblasti Državna služba i upravljanje ljudskim potencijalima definisana je posebna mjera, „Osiguranje poštivanja etičkog ponašanja zaposlenika u upravnim strukturama“. Ovu mjeru čini više aktivnosti, a u kojima je fokus na jačanje svijesti rukovodnog kadra o potrebi da se propusti u radu sankcionišu na pravičan i blagovremen način, da se unaprijedi provođenje disciplinskih postupaka i osigura primjena kodeksa etičkog ponašanja, da se osigura pravni osnov za donošenje planova integriteta, ali i da se redovno prate provođenje planova integriteta. Također, reforma javne uprave insistira i na transparentnosti, te mjera „Povećanje dostupnosti informacija javne uprave“, u okviru oblasti Odgovornosti, predviđa niz aktivnosti koje bi trebale poboljšati ovaj proces.

Vizija Ureda je unapređenje usluga vlasti posredstvom reformirane javne uprave, a misija iniciranje, koordinacija i promocija reforme na svim nivoima s ciljem zaštite interesa građana BiH. Jedan od zadataka Ureda je i upravljanje Fondom za reformu javne uprave u kojeg sredstva ulazu strani donatori, kao i domaće vlade, u cilju podrške implementaciji projekata iz oblasti reforme javne uprave.

Rad Ureda koordinatora za reformu javne uprave je transparentan i podrazumijeva redovno izvještavanje nadležnih, saradnju sa civilnim društvom i medijima, kao i javnu promociju reforme javne uprave i ostvarenog napretka.

Kroz Strategiju proširenja za period 2014.-2015. Evropska komisija (EK) je pojačala svoj fokus na reformu javne uprave za zemlje kandidate, predstavljajući šest ključnih pitanja/odnosno područja reforme¹ i boljim integrisanjem reforme u proces proširenja, kroz jače povezivanje reforme javne uprave sa pregovorima o pristupanju. Za svaku od šest ključnih reformskih oblasti koje je utvrdila Evropska komisija, ustanovljen je set posebnih principa koje je SIGMA razvila za potrebe javnih uprava zemalja regije Zapadnog Balkana i Turske i objavila u novembru 2014.²

U okviru predmetnog dokumenta "Principa javne uprave", u sklopu principa pod nazivom *Odgovornost* definisan je poseban princip koji se odnosi na transparentnost javnih organa, a koji glasi: "Pravo pristupa javnim informacijama propisano je zakonodavstvom i dosljedno se primjenjuje u praksi." Također, pojedini segmenti principa pod nazivom *Pružanje usluga* direktno se odnose na određen broj ciljeva i mjera reformske oblasti Institucionalna komunikacija, kroz zahtjeve za transparentnošću i otvorenošću organa uprave prema javnostima. U dijelu dokumenta koji se odnosi na Državnu službu i upravljanje ljudskim potencijalima utvrđen je poseban princip koji se odnosi na postojanje mjera za promoviranje integriteta i sprečavanje korupcije te za osiguravanje discipline u državnoj službi (princip 7). Također, principom 3 se zahtjeva da zapošljavanje državnih službenika bude zasnovano na zaslugama i jednakom tretmanu, te da kriteriji za raspoređivanje na niže radno mjesto i prekid radnog odnosa budu eksplicitno postavljeni. U okviru principa 4 traži se sprečavanje direktnog ili indirektnog političkog uticaja na više rukovodeće pozicije u državnoj službi.

Bosna i Hercegovina je 2014. godine postala članica globalne multilateralne Inicijative Partnerstvo za otvorenu vlast (Open Government Partnership), a u okviru provedbe preuzetih obaveza Ured koordinatora za reformu javne uprave zajedno sa Ministarstvom pravde BiH ima ključnu ulogu, kao tijela koja pružaju savjetodavnu i tehničku pomoć u implementaciji OGP. Principi Partnerstva za otvorenu vlast i implementacija mjera u okviru ove inicijative u direktnoj je vezi sa provedbom reforme javne uprave, koja je jedan od prioriteta zahtjeva EU i ključnih stubova u procesu proširenja zajedno sa vladavinom prava i ekonomskim upravljanjem. Bosna i Hercegovina implementira prvi Akcioni plan za period 2019-2021, a VM BiH je na sjednici održanoj 9.11.2022. usvojilo drugi Akcioni plan kojim obavezuje, između ostalog, Ured koordinatora za reformu javne uprave da provede dvije mjere koje se odnose na proaktivnu transparentnost i otvorene podatke.

PRAĆENJE SPROVODENJA PLANA BORBE PROTIV KORUPCIJE

Za sve aktivnosti navedene u Akcionom planu borbe protiv korupcije Ureda koordinatora za reformu javne uprave, određeni su i provodioci, rokovi za sprovođenje kao i indikatori uspješnosti. Na ovaj način biće olakšano praćenje sprovođenja plana, te će se sačinjavati redovni periodični izvještaji i dostavljati APIK-u.

¹ Ključna pitanja : Strateški okvir za reformu javne uprave, Kreiranje politika i koordinacija, Javna služba i upravljanje ljudskim resursima, Odgovornost, Pružanje usluga i Upravljanje javnim finansijama

² « Principi javne uprave », SIGMA 2014.

**TABELARNI PREGLED AKTIVNOSTI ZA SPROVODENJE PLANA BORBE PROTIV KORUPCIJE UREDA
KOORDINATORA ZA REFORMU JAVNE UPRAVE U 2024. GODINI**

Broj	Aktivnost	Provodioci	Rok za sprovođenje	Indikatori uspješnosti
1. Jačanje kapaciteta za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije u Ureda koordinatora				
1.1.	Kontinuirano obučavanje uposlenih u Uredu koordinatora u vezi sa pitanjima sprečavanja korupcije	ADSBiH, JMFOF, viši stručni saradnik za upravljanje ljudskim potencijalima	Kontinuirano	Obuke vezano za sprečavanje korupcije se redovno provode u skladu sa dostupnim obukama i dostupnim finansijskim sredstvima Ureda
2. Unapređenje sistema koordinacije i saradnje				
2.1.	Dostavljanje podataka o sprovođenju planova borbe protiv korupcije	Ured koordinatora za reformu javne uprave	Kontinuirano	Podaci o sprovođenju aktivnosti dostavljaju se APIK-u najmanje jednom godišnje
3. Smanjenje mogućnosti pojave korupcije kroz unaprijeđenje proaktivne transparentnosti institucija i poboljšanje primjene zakona o slobodi pristupa informacijama (ZOSPI)				
3.1.	Podsticati i unaprijediti proaktivnu transparentnost u radu Ureda koordinatora u skladu sa standardima OGP-a	JMFOF, viši stručni saradnik za odnose s javnošću, stručni saradnik za informacije i komunikacije	Kontinuirano	Na web stranici objavljeni svi dokumenti u skladu sa Pravilnikom o proaktivnoj transparentnosti Ureda koordinatora za reformu javne uprave
3.2.	Podsticati proaktivnu objavu informacija od javnog značaja (provesti istraživanje o provođenju standarda proaktivne transparentnosti institucija Bosne i	Viši stručni saradnik za odnose s javnošću, stručni saradnik za informacije i	U toku 2024. godine	Provedeno istraživanje Realizirana obuka

	Hercegovine; u saradnji sa ADS BiH provesti obuku o primjeni standarda)	komunikacije		
3.3.	Aktivno informiranje građana o radu institucije, uz promoviranje pozitivnih primjera postupanja po prijavama građana u slučajevima korupcije	JMFOP, viši stručni saradnik za odnose s javnošću, stručni saradnik za informacije i komunikacije	Kontinuirano	Podaci dostupni javnosti posredstvom web stranice Ureda koordinatora

4. Povećanje nadzora i odgovornosti nad planiranjem i izvršenjem budžeta

4.1.	Osigurati transparentnost planiranja, prikupljanja i trošenja javnih sredstava	JMFOP	Kontinuirano	Predmetni dokumenti dostupni javnosti na web stranici Ureda koordinatora
4.2.	Provoditi interne kontrole sa ciljem jačanja odgovornosti i racionalnosti u planiranju i trošenju javnih sredstava u Uredu koordinatora	JMFOP, radna grupa za FUK	Kontinuirano	Kontrole se redovno provode, sačinjeni izvještaji i date preporuke

5. Razvijanje kulture integriteta i etičnosti u Uredu koordinatora

5.1.	Osigurati dosljednu primjenu etičkog kodeksa Ureda koordinatora	Menadžment Ureda koordinatora	Kontinuirano	Zaposleni upoznati sa sadržajem etičkog kodeksa; ponašanje u Uredu u skladu sa etičkim kodeksom; broj prijava kršenja etičkog kodeksa
------	---	-------------------------------	--------------	---

6. Koordinacija i unapređenje saradnje u otkrivanju i dokazivanju korupcije

6.1.	Kontinuirano promovisati sistem za prijavljivanje korupcije i mehanizme zaštite prijavitelja	Koordinator za RJU, JMFOP, viši stručni saradnik za odnose s javnošću, stručni saradnik za informacije i komunikacije	Kontinuirano	Javnosti dostupne informacije o online sistemu za prijavu korupcije
------	--	---	--------------	---

7. Specifične aktivnosti borbe protiv korupcije

7.1.	Pratiti i ukazivati na obavezu sprovođenja mjera iz Akcionog plana Strateškog okvira za reformu javne uprave 2018-2022 (Strategija i AP su produženi do 2027. godine), a koje se odnose na borbu protiv korupcije	Ured koordinatora za reformu javne uprave	U skladu sa dinamikom koju propisuje Akcioni plan	Implementirane mjere navedene u Akcionom planu
7.2.	Vršiti kontrolu i nadzor zapošljavanja	Koordinator za reformu javne uprave	Kontinuirano	Sva zapošljavanja provedena po važećim procedurama
7.3.	Transparentno objavljivati provedene javne nabavke	Stručni saradnik za informacije i komunikacije	Kontinuirano	Sve javne nabavke objavljene na web stranici Ureda
7.4.	Redovno informiranje, razmjena podataka i iskustava vezano za prevenciju korupcije između Ureda koordinatora i APIK-a	Kontakt osoba za saradnju sa APIK-om ispred Ureda koordinatora za reformu javne RJU	Kontinuirano	APIK-u se na vrijeme dostavljaju tražene informacije

Broj: 06-02-1-66-3/23

Datum: 10.1.2024. godine

Koordinator za reformu javne uprave

Doc. Dr. Dragan Cizdžan

